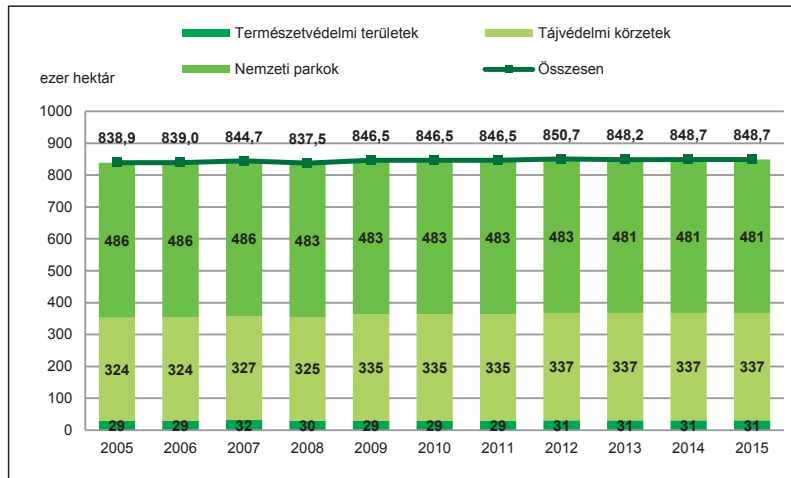

F.2.4. Az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett területek nagysága

Magyarországon a jogszabályok háromféle védett területet különböztetnek meg: a nemzeti parkot, a tájvédelmi körzetet és a természetvédelmi területet. A nemzeti parkok hazánk jellemző védett értékeit foglalják magukban, míg a természetvédelmi terület és a tájvédelmi körzet 1-1 fontos természeti érték megőrzésére szolgáló, kisebb vagy nagyobb tájegység. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 4. §-ának b), c) és d) pontjai szerint természeti terület valamennyi olyan földterület, amelyet elsősorban természetes vagy természetközeli állapotok jellemeznek. A természeti területek kiemelt oltalma a törvény erejénél fogva vagy egyedi jogszabállyal történő intézkedéssel jön létre. Első védett területünk 1939-re datálódik. Nemzetközi (vagy közösségi) jelentőségű kategóriát képeznek az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek. Nemzetközi minősítésű területek a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek (ramsari területek), az Európa Diplomával kitüntetett területek, a bioszféra-rezervátumok, a geoparkok, a világörökségi területek és a csillagoségbolt-parkok.

Hazánk az EU által létrehozott Natura 2000 hálózat része, amely egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, ahol a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelme valósul meg, és amelyen keresztül az ökológiai sokféleség megóvása biztosított. A hálózat léte önmagában garancia arra, hogy ezek a védett területek a jövőben is védettek maradnak.

Az adatsorból megállapítható, hogy Magyarországon az EU-csatlakozás óta egyik kategóriában sincs jelentős változás: Magyarország területének közel 10%-a védett természeti terület, valamint 21%-a Natura 2000 terület, összesen – az átfedések eredményeképpen – az ország több mint 22%-a természetvédelmi oltalom alatt áll. Amikor hazánk az EU tagja lett, a Natura 2000 területek, amelyeket az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvei alapján jelöltek ki, kiterjedtek Magyarországra is, és az eddigi 6 biogeográfiai régió kiegészült a Pannon régióval, amelynek területe a Kárpát-medence, túlnyomó része Magyarország területére esik.

Forrás: FM

A biológiai sokféleség fenntartása, illetve olyan fajok, élőhelyek védelme, fokozott figyelemmel kísérése, amelyek az EU-ban már védettek, de nálunk még nem – mert egyelőre nem csökkent az egyedszám egy kritikus szint alá vagy elegendő területen létezik az adott ökoszisztéma –, kiemelt feladat. A hazai természetvédelem szakhatóságai és illetékesei ezt jelenleg is megfelelő módon kezelik. A Natura 2000 területeken történő gazdálkodás bizonyos engedélyek birtokában lehetséges, itt különösen figyelemmel kell kísérni a mezőgazdasági tevékenységeket, hogy a védett területen csak az elvárt minimális beavatkozás történjen meg.

Fontos a szakemberek már most is fennálló együttműködésének erősítése, továbbá olyan környezetvédelmi és agrárpolitika, amely egységesen kezeli az ország védett és nem védett területeit, törekszik a biodiverzitás fenntartására, azaz előnyben részesíti azokat az agrárinnovációkat, amelyek a mozaikos tájszerkezettel, a vegyes gazdálkodással, az agrár-erdészeti rendszerekkel növelik a táj alkalmazkodóképességét, és magasabb ökológiai minőség kialakulását teszik lehetővé a kultúrtájakon is, mert a szegélyek ökológiai fülkékét (*niche*) jelentenek számos faj számára, továbbá ezen technológiákban elérhető a kemizálás csökkentése, ami a diverzitás további növekedését segítheti elő.

A fentiekből látható, hogy amennyiben a védett területek kezelését elválasztjuk az agrárpolitikától vagy azon területek kezelésétől, amelyek az emberi tevékenység következtében alakultak át, akkor nem lehet rendszerszinten gondolkodni ezek jövőbeli helyzetéről.

A védett területek nagyságában nem történt változás az EU-csatlakozás óta, további intézkedésekkel még javítani lehet a helyzetet.